

Akademia Sztuk Pięknych
im. Jana Matejki w Krakowie
1818

Wydział Architektury Wnętrz
Architektura Wnętrz

Kinga Nurkowicz

Nr. Albumu: 11655

Rewitalizacja historycznego budynku na cele usługowe i kulturalne

„Echa dawnych historii” – projekt adaptacji pałacu Kotarskich w Brzyskach na
potrzeby czytelní, kawiarni i apartamentów na wynajem

Pracownia Architektury Wnętrz

Studia niestacjonarne I stopnia dr Agnieszka Goryjewska – Warykiewicz

Kraków 2025

Spis treści:

1. Obiekt	4
2. Cel pracy	6
3. Styl – definicja	8
4. Hotel Europejski w Warszawie – przykład współczesnej rewitalizacji obiektu neorenesansowego	10
5. Inspiracje	12
6. Dokumentacja techniczna projektu	14
7. Wizualizacje	23
8. Bibliografia	30

1. Obiekt

Zródło: https://pl.wikipedia.org/wiki/Pałac_w_Brzyskach

Źródło: https://brzyska.geoportal-krajowy.pl/namapie#teryt=1805022&x=21.388855877844794&y=49.82115384861848&z=18&gid_api=loxppmswoidagakscnprlhm

Pałac w Brzyskach powstał w XVII w. i został przekształcony w pierwszej połowie XIX w. w stylu renesansowym. Jest częściowo podpiwniczony, środek jednokondygnacyjny z arkadową loggią od zachodu oraz wielobocznym ryzalitem od wschodu, skrzydła boczne – dwukondygnacyjne.

Budynek na zlecenie rodziny Kotarskich został zaprojektowany prawdopodobnie przez architekta Filipa Pokutyńskiego, znanego z realizacji, takich jak: Kościół św. Wincentego Paulo w Krakowie, Pałac Pokutyńskich w Krakowie, Hotel Kleina (obecnie hotel Best Western Plus Kraków Old Town). Obiekt od II wojny światowej był w posiadaniu rodziny Kotarskich, w późniejszych latach pełnił natomiast wiele funkcji publicznych, takich jak: szkoła podstawowa, sklepy GS, klubokawiarnia, ośrodek zdrowia, urząd pocztowy, posterunek MO, przedszkole i Urząd Gminy. Liczne przebudowy dokonane po 1945 r. zniekształciły i zatarły pierwotny układ pomieszczeń. Obecnie pałac jest własnością gminy Brzyska i trwają tam prace budowlane, które w pierwszym etapie mają na celu odnowienie elewacji oraz dachu budynku.

2. Cel pracy

Celem pracy jest opracowanie projektu rewitalizacji zabytkowego pałacu w Brzyskach, dzięki któremu obiekt zyska nową funkcję użytkową, by ponownie stać się ważnym oraz żywym miejscem na mapie lokalnej społeczności.

Projekt przewiduje przekształcenie obecnego budynku w wielofunkcyjną przestrzeń, łącząc w sobie kawiarnię, czytelnię oraz apartamenty na wynajem. Nowa forma użytkowa ma na celu ochronę wartości historycznych oraz przywrócenie obiektowi dawnego znaczenia jako miejsce spotkań i odpoczynku, które zawsze było dostępne dla ludzi.

Pałac w Brzyskach, jak już wcześniej było wspomniane pełnił wiele funkcji użyteczności publicznej, od zawsze stanowił przestrzeń wspólną, służącą lokalnej społeczności. Projekt zakłada przywrócenie tej roli, przy jednoczesnym wprowadzeniu nowych rozwiązań funkcjonalnych i estetycznych, które odpowiadają współczesnym potrzebom użytkowników. Dzięki wprowadzeniu nowych funkcji usługowo-kulturalnych obiekt zyska nowe życie, zachowując swoją dostępność i otwartość.

Istotnym założeniem projektowym jest zachowanie neorenesansowego charakteru obiektu przy jednoczesnym wprowadzeniu nowoczesnych akcentów. Wybór materiałów, kolorystyki oraz wyposażenia wnętrza pozwala na harmonijne połączenie przeszłości z teraźniejszością. Elementy, takie jak podłogi kasetonowe, sztukaterie oraz rozety dekoracyjne, zostały zastosowane, żeby stworzyć elegancką oraz spójną atmosferę z oryginalnym stylem obiektu. Nowoczesne rozwiązania są wprowadzone w sposób wyważony, by pełnić rolę tła dla historycznej przestrzeni, nie po to, żeby ją dominować.

Projekt rewitalizacji ma również na celu zastanowienie się nad rolą zabytków we współczesnym świecie, ich wartością nie tylko jako dziedzictwa kulturowego, ale także jako miejsc mogących pełnić istotne funkcje społeczne oraz gospodarcze. Dzięki nowej funkcji użytkowej pałac w Brzyskach może ponownie stać się istotnym punktem na mapie regionu – przestrzenią odpoczynku, spotkań i integracji, promując jednocześnie lokalną historię i kulturę.

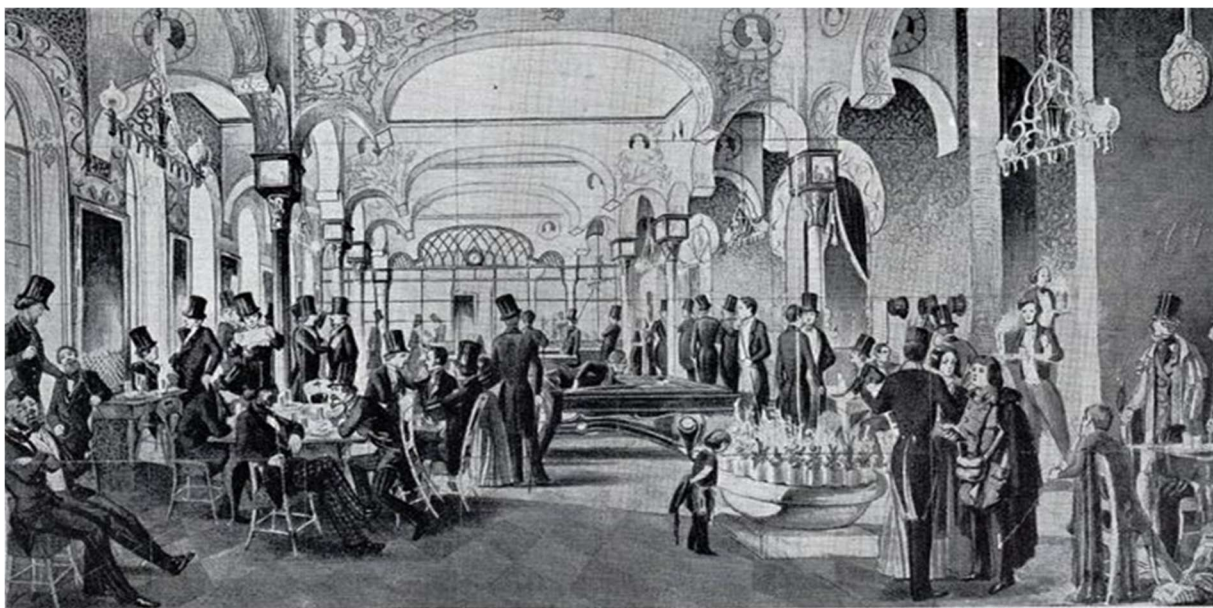
3. Styl – definicja

Styl neorenesansowy rozwijał się od pierwszej połowy XIX w., był jednym z najbardziej rozpoznawalnych nurtów architektury historyzującej w Europie. Zyskał dużą popularność w krajach europejskich, głównie w Niemczech, Austrii, Francji i Polsce, zarówno w architekturze świeckiej, jak i sakralnej, wprowadzając monumentalny i harmonijny charakter budynków. W Polsce styl neorenesansowy rozpowszechnił się w drugiej połowie XIX w., swoje zastosowanie znalazł głównie w projektach pałaców, rezydencji miejskich, urzędów oraz budynków użyteczności publicznej.

Styl ten charakteryzuje się symetrią kompozycji, rytmicznymi podziałami fasady oraz bogatą ornamentyką. Elewacje często są dzielone gzymsami, pilastrami oraz boniowaniem.

Styl neorenesansowy znalazł także silny wyraz w projektowaniu wnętrz, głównie w przestrzeniach reprezentacyjnych. Wnętrza w tym stylu cechuje uporządkowany układ przestrzenny, nierzadko oparty na osiowości i symetrii, z wyraźnym podziałem na strefy o różnym stopniu formalności. Wnętrza były zdobione poprzez liczne kasetony, boazerie oraz fryzy ornamentalne. Często stosowano także malowidła ścienne i sufitowe.

Elementem charakterystycznym wnętrz w tym stylu była także rozbudowana stolarka – drzwi, okna, balustrady i boazerie wykonywano z ciemnego drewna, często z bogatymi zdobieniami. Podłogi wykańczano parkietem w geometryczne wzory lub posadzkami z naturalnych kamieni. Meble cechowały się masywnością, prostymi formami oraz rzeźbionymi detalami. Wnętrza dopełniały ciężkie zasłony, dywany oraz żyrandole i kinkiety.

MAX: KAVÁRNA U NÁDRAŽÍ

V pozadí čítárna, uprostřed kulečnickový salon, v popředí kavárna a vpravo vchod do herny
(Povšimněte si zrcadel mezi okny a sloupů)

Žródto: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Kavárna_u_nádraží.jpg

Žródto: <https://zamek-pszczyna.pl/galerie/wnetrza-xix-i-xx-wieku-2/#gallery-2>

4. Hotel Europejski w Warszawie – przykład współczesnej rewitalizacji obiektu neorenesansowego

Źródło: <https://www.europejski.pl/pl/restauracje-bary/>

Źródło: <https://www.europejski.pl/pl/hotel/>

Hotel Europejski jest przykładem udanej rewitalizacji historycznego budynku w stylu neorenesansowym, który może stanowić ważny punkt odniesienia dla projektu pałacu w Brzyskach.

Obiekt został wybudowany w 1857 r. na zlecenie Aleksandra Paździeckiego według projektu Henryka i Leandra Marconich. Stanowił przez dekady symbol luksusu, elegancji oraz otwartości na świat. W swojej historii pełnił różnorodne funkcje, m.in. siedzibę biur, szkoły oraz hotele.

Rewitalizacja hotelu została zakończona w 2018 r. i miała na celu przywrócenie mu dawnej świetności, przy jednoczesnym dostosowaniu obiektu do wymogów współczesności. Projekt został zrealizowany z szczególną uwagą na zabytkowy charakter budynku, zarówno w zakresie fasady, jak i wnętrza. Styl neorenesansowy został zachowany w formie architektonicznej, ornamentów oraz proporcji przestrzennych. Nowoczesne rozwiązania można zauważyć m.in. w zastosowaniu inteligentnych systemów sterowania, pokojach gościnnych, które zostały zaprojektowane zgodnie ze współczesnymi standardami 5-gwiazdkowych hoteli czy ekskluzywnych butikach zaprojektowanych indywidualnie dla marek luksusowych.

W procesie rewitalizacji ogromną wagę przywiązano do rekonstrukcji i odrestaurowania historycznych elementów m.in. posadzek, sztukaterii, balustrad, kolumn czy okiennic. Wprowadzono jednocześnie nowe funkcje użytkowe takie jak luksusowe apartamenty hotelowe, przestrzenie usługowe, restauracje, galerie sztuki i przestrzenie biurowe.

Przykład tego budynku pokazuje, że jest możliwe połączenie szacunku dla dziedzictwa z nowoczesnym podejściem do funkcji użytkowych .

5. Inspiracje

Źródło: <https://pl.pinterest.com/pin/68820700549015938/>

Źródło: <https://pl.pinterest.com/pin/143552306860474482/>

Źródło: <https://www.countrylife.co.uk/architecture/country-house-library-rooms-collections-need-taken-much-seriously-167820>

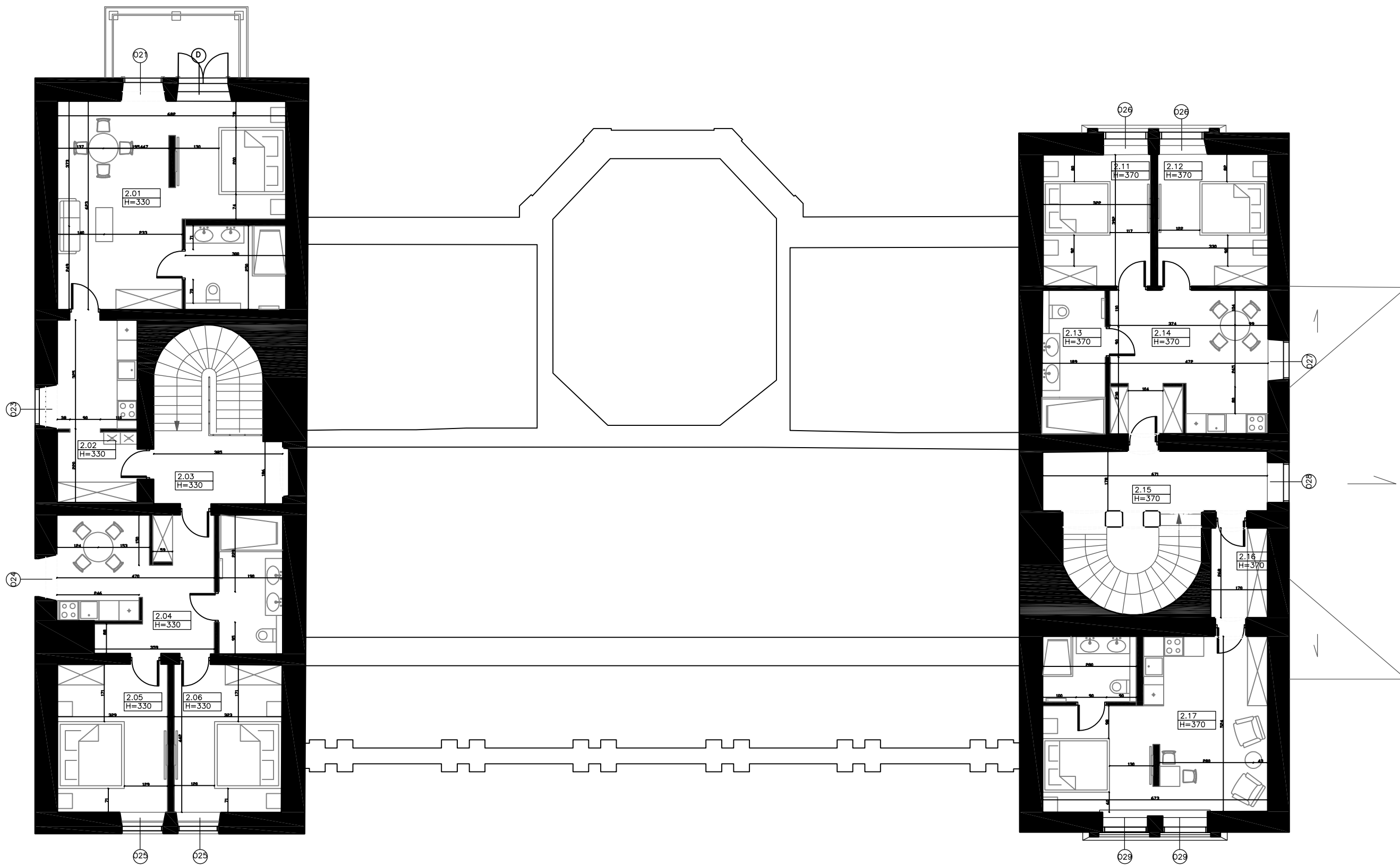
Źródło: <https://in.pinterest.com/pin/586593920251961074/>

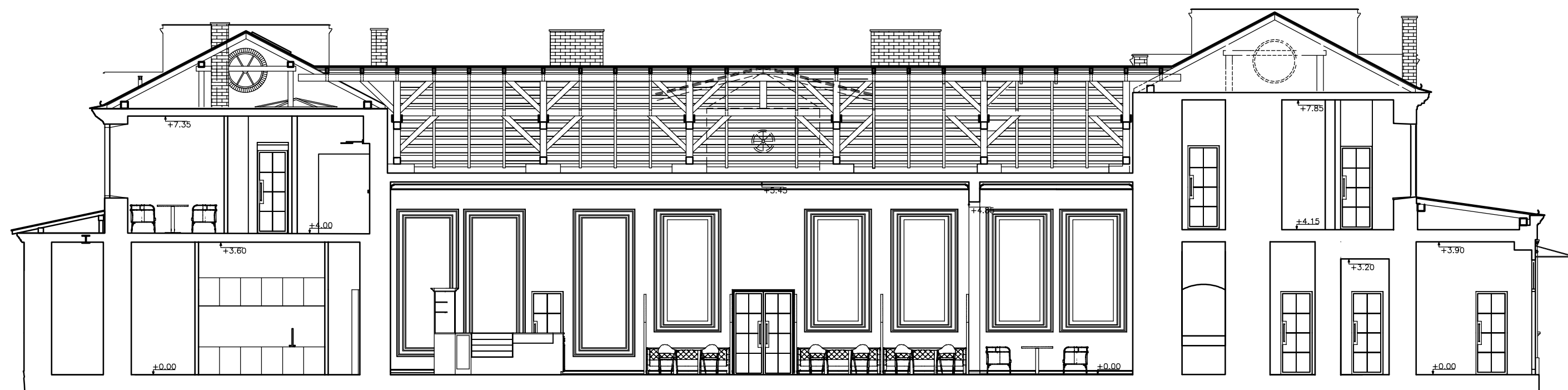

Źródło: <https://in.pinterest.com/pin/31806741113450633/>

1:100

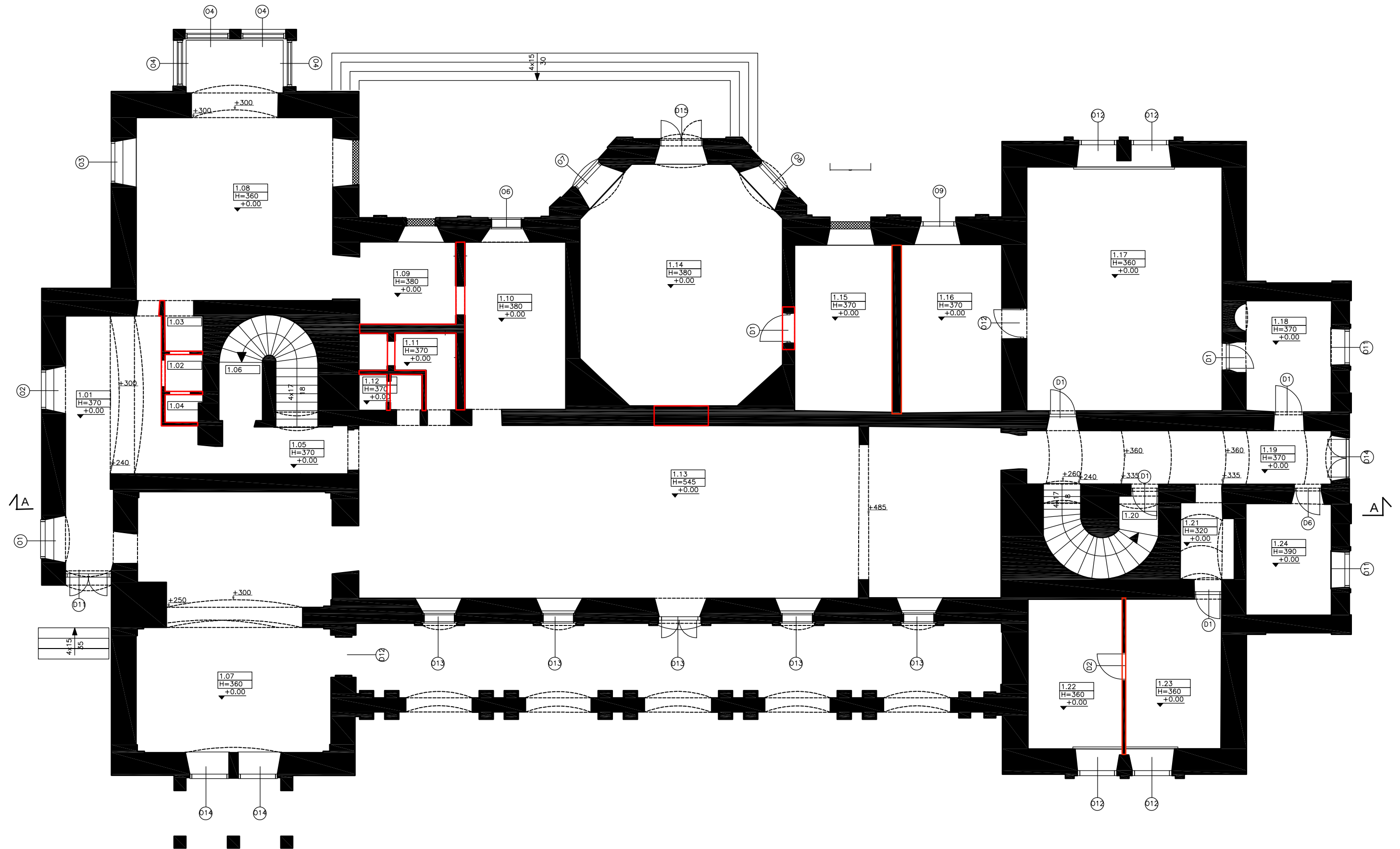

PRZEKRÓJ A-A

SKALA

1:100

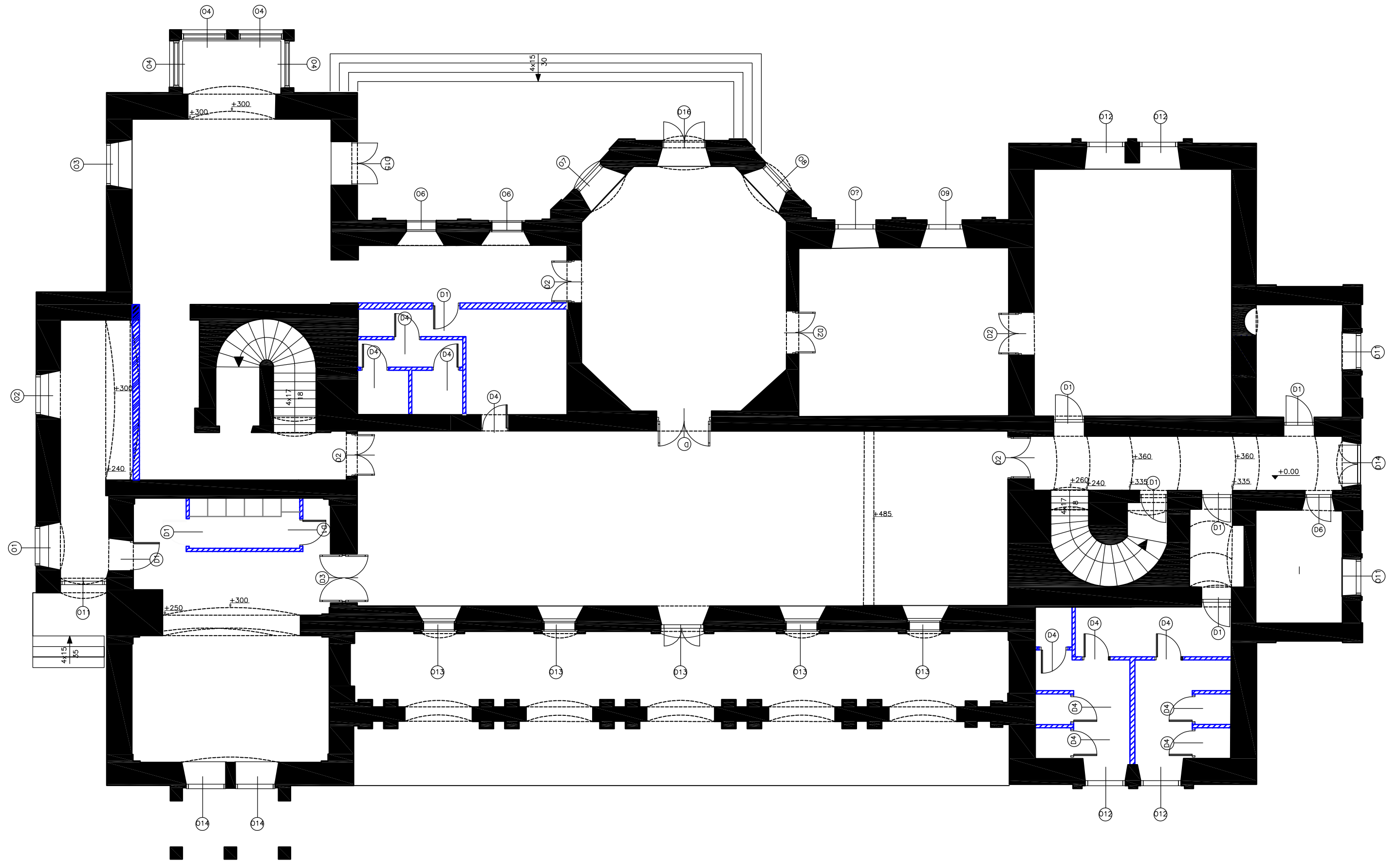

STAN ZASTANY

ŚCIANY WYBURZONE

SKALA

1:100

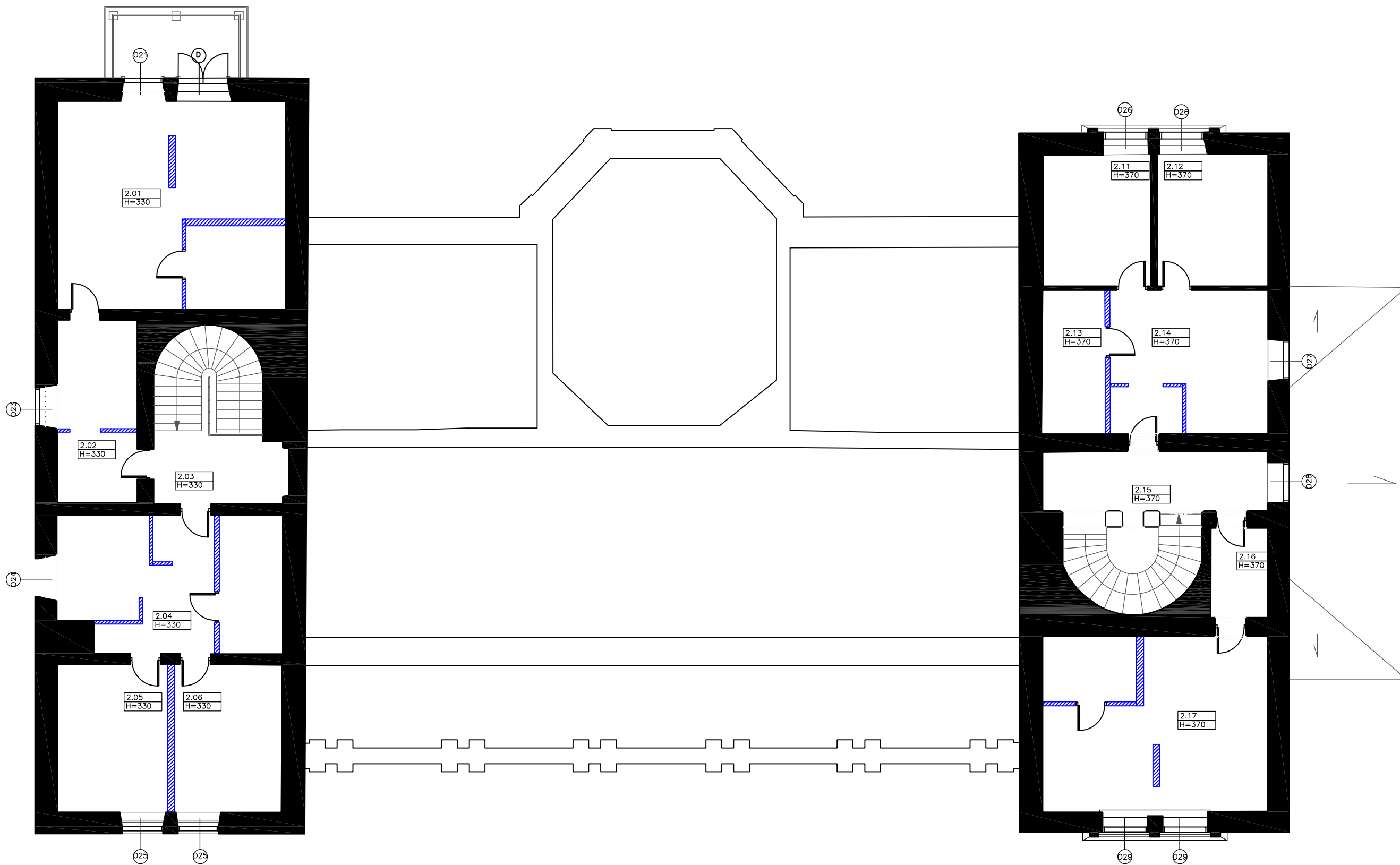

PLAN PRZEBUDOWY

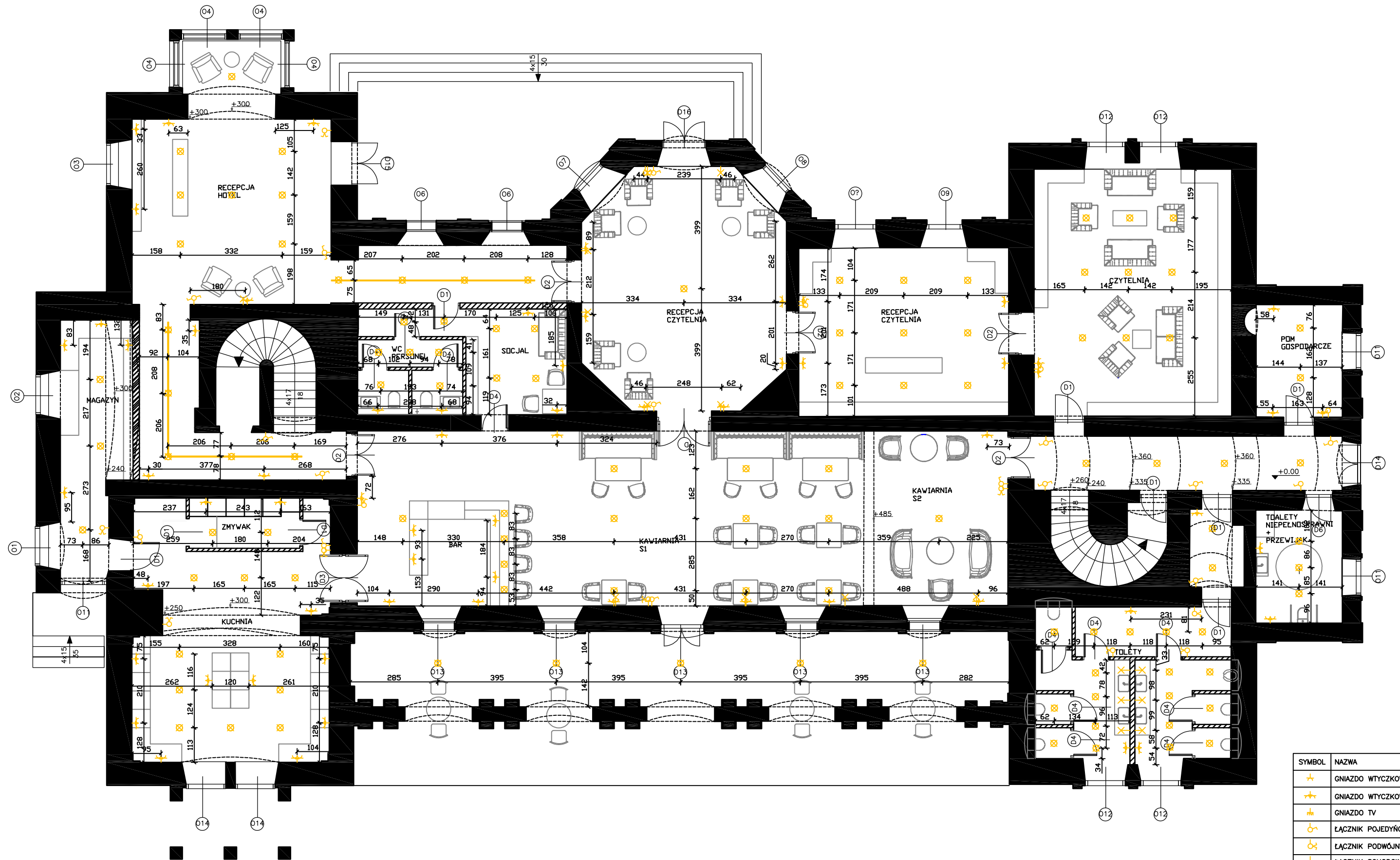
ŚCIANY DOBUDOWANE

SKALA

1:100

PLAN PRZEBUDOWY	
 ŚCIANY DOBUDOWANE	
SKALA	1:100

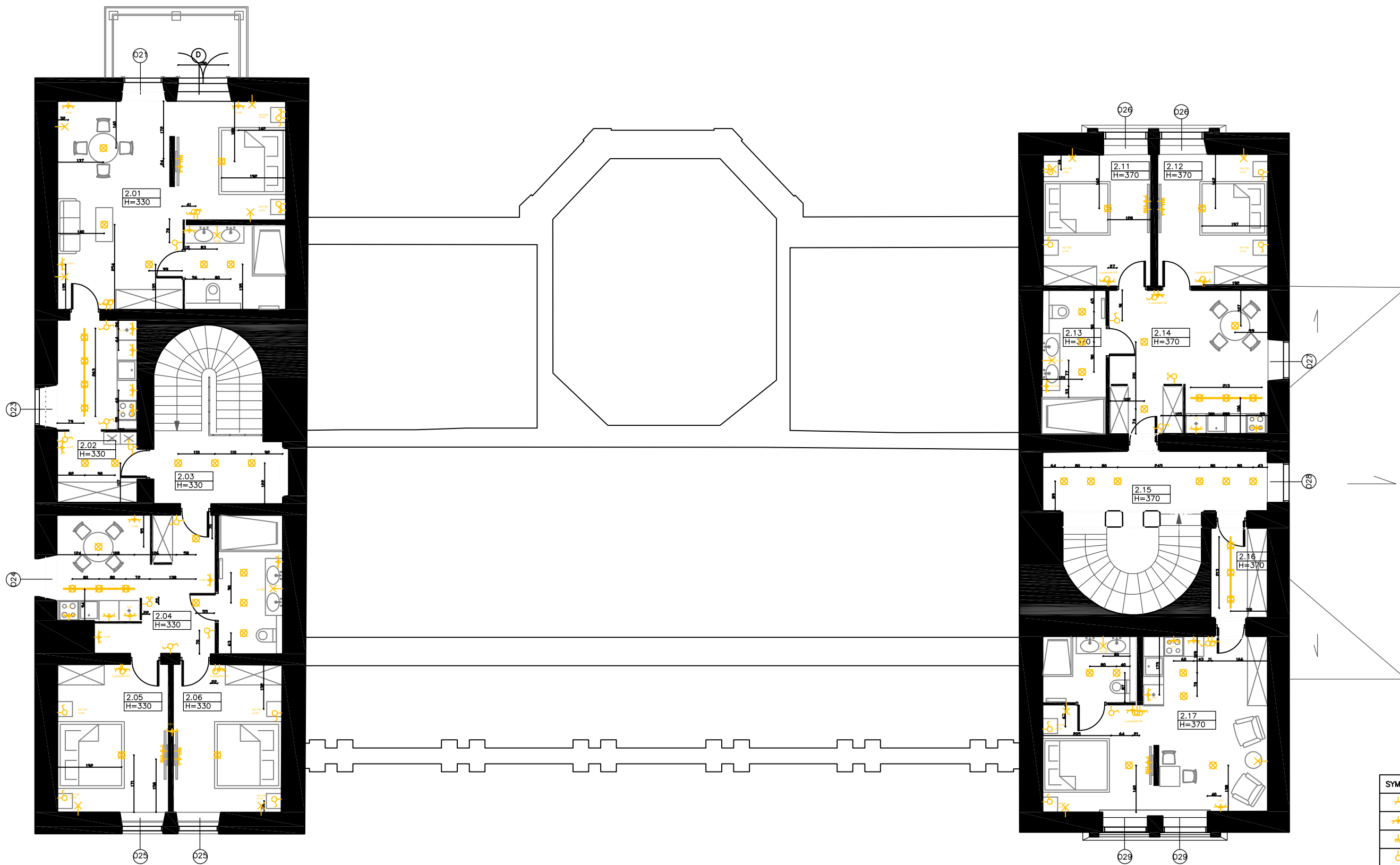

SYMBOL	NAZWA
	GNIAZDO WTYCZKOWE POJEDYŃCZE
	GNIAZDO WTYCZKOWE PODWÓJNE
	GNIAZDO TV
	ŁĄCZNIK POJEDYŃCZY
	ŁĄCZNIK PODWÓJNY
	ŁĄCZNIK SCHODOWY
	KINKIET
	PUNKT ŚWIETLNY
	PUNKT ŚWIETLNY NA SZYNOPRZEWODZIE

PROJEKT UMIESZCZENIA
PUNKTÓW ELETRYCZNYCH

SKALA

1:100

SYMBOL	NAZWA
	GNIAZDO WTYCZKOWE POJEDYŃCZE
	GNIAZDO WTYCZKOWE PODWÓJNE
	GNIAZDO TV
	ŁĄCZNIK POJEDYŃCZE
	ŁĄCZNIK PODWÓJNY
	ŁĄCZNIK SCHODOWY
	KINKIET
	PUNKT ŚWIETLNY
	PUNKT ŚWIETLNY NA SZYNOPRZEWODZIE

PROJEKT UMIESZCZENIA
PUNKTÓW ELETRYCZNYCH

SKALA1:100

7. Wizualizacje

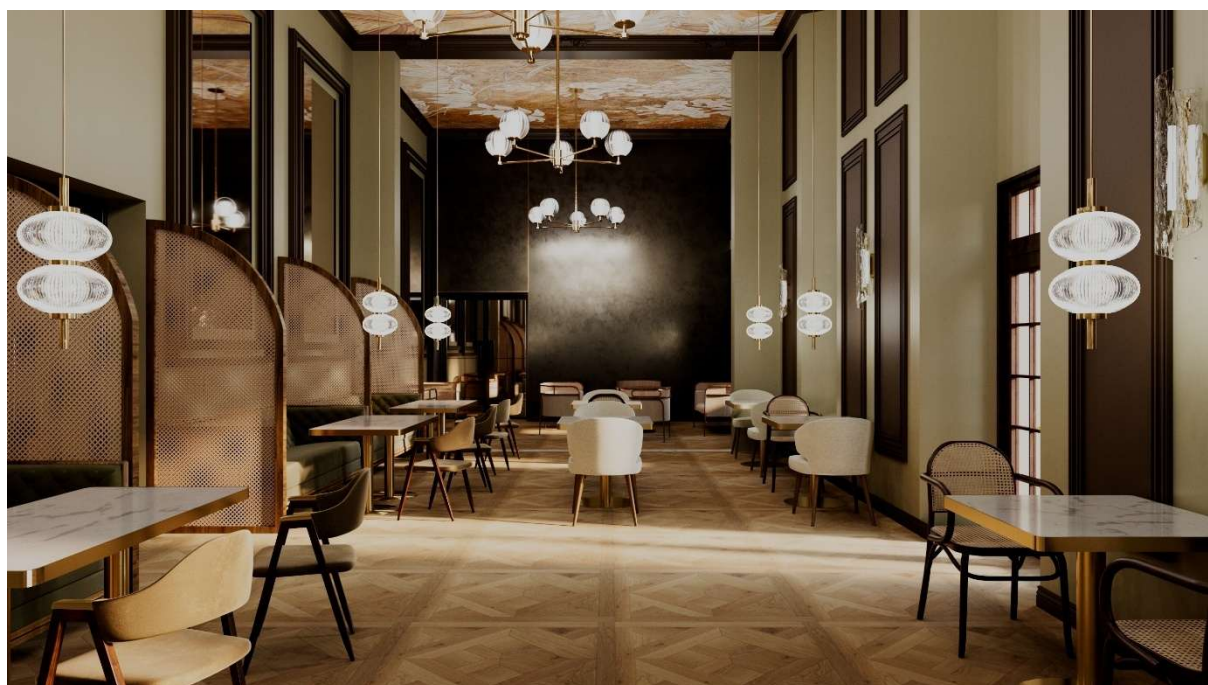
Wejście główne

Czytelnia

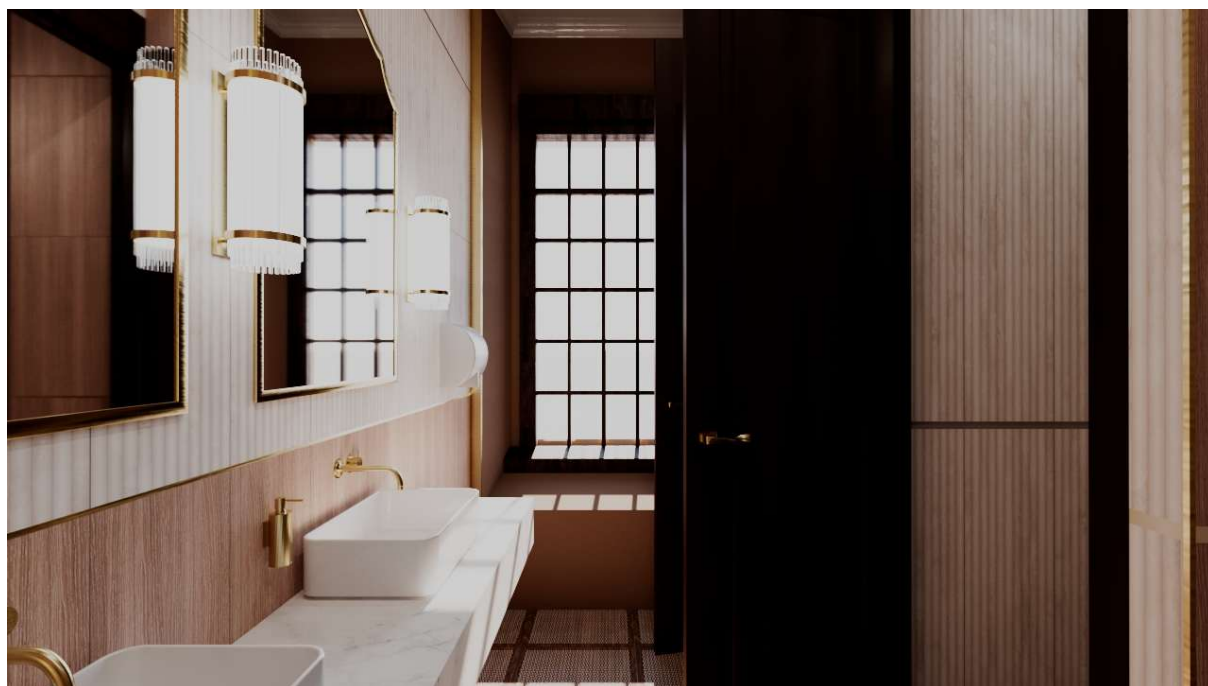

Kawiarnia

Toalety ogólnodostępne

Apartament

8. Bibliografia

1. Marek Zgórniak
Wokół neorenesansu w architekturze XIX wieku
2. <https://wuzprzemysl.pl/palac-w-brzyskach.html>
3. <https://pl.wikipedia.org/wiki/Kategoria:Neorenesans>
4. https://pl.wikipedia.org/wiki/Pałac_w_Brzyskach
5. <https://www.europejski.pl/pl/>